

پایش بازار

پویایی‌های بازار

قیمت تمامی حامل‌های انرژی در بازه ۷ روزه با افزایش همراه بوده که عمده دلیل آن ناشی از اعلام اتحادیه اروپا مبنی بر احتمال تصویب بسته تحریمی ششم علیه روسیه و امتناع اوپک پلاس از افزایش تولید و عرضه در بازار جهانی می‌باشد. بهای نفت خام برنت با رشد ۱.۴ درصدی از ۱۰۹.۷۵ دلار به ۱۱۱.۳۶ دلار در روز جمعه رسید. نفت وست تگزاس اینترمدیت با رشد ۲ درصدی، از ۱۰۶.۳۷ دلار در هر بشکه به قیمت ۱۰۸.۵۲ دلار در معاملات آخر هفته رسید. گاز طبیعی روند مشابهی را در هفته گذشته پشت سر گذاشت و با افزایش ۲.۱۴۴ دلار از ۶.۸۵۷ دلار در ۲۲ آوریل به ۸.۸۰۱ دلار بر هر میلیون بی‌تی‌یو در معاملات روز جمعه در هنری هاب رسید. این افزایش قیمت‌ها در حالی رقم خورد که افزایش نیم درصدی نرخ بهره در آمریکا، ادامه قرنطینه‌ها در شانگهای، و تعطیلات روز کارگر بخصوص در کشورهای جنوب شرقی آسیا از شتاب در رشد تقاضا و رشد قیمت‌ها کاست.

تفسیر هفته

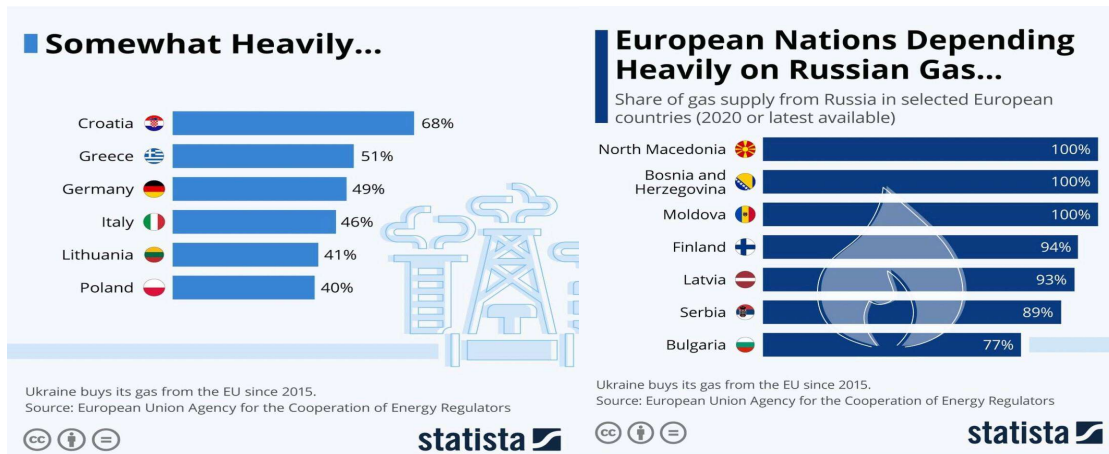
۱. چین بعنوان بزرگترین واردکننده نفت در دنیا، کماکان نقش بزرگی را در تعدیل قیمت حامل‌های انرژی ایفا می‌کند. نظرسنجی خبرگزاری رویترز در روز جمعه، نهم اردیبهشت‌ماه نشان داد در پی ریسک‌های پیش روی روند رشد اقتصادی جهان و قرنطینه‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا در بندر شانگهای چین و اثر منفی آن بر تقاضای نفت و تلاش‌ها برای مقابله با کمبود عرضه ناشی از درگیری‌های نظامی روسیه-اوکراین، سرعت افزایش قیمت‌های جهانی نفت خام کند می‌شود و در سطوح ۱۰۰ دلار برای هر بشکه حفظ می‌شود.

نظرسنجی رویترز از ۳۴ اقتصاددان و تحلیلگر حکایت از آن دارد که میانگین قیمت نفت خام برنت در سال جاری میلادی ۱۰۰ دلار و ۱۶ سنت به ازای هر بشکه خواهد بود که نسبت به برآورد پیشین (۱۰۳ دلار و هفت سنت برای هر بشکه) نشان‌دهنده نخستین بازنگری کاهشی در چهار ماه گذشته است. تقاضای نفت در بازار جهانی که طی یک ماه اخیر تحت تاثیر خبر شیوع گونه جدید بیماری کووید-۱۹ قرار گرفته و با افت روبه‌رو شده، با اعلام بانک مرکزی چین مبنی بر تصویب محرک‌های اقتصادی در ابتدای هفته با افزایش همراه شده و نگرانیها نسبت به کاهش تقاضا را کاهش داد. فرارسیدن روز اول ماه مه، مصادف با روز جهانی کارگر در هفته گذشته که همراه با تعطیلات کاری در بسیاری از کشورها از جمله تعطیلات هفت‌روزه در چین بود، منجر به کاهش فعالیت‌های صنعتی و تجاری در این کشور و برخی از کشورهای جنوب شرقی آسیا از جمله ژاپن شد، عاملی که مانع رشد فزاینده تقاضا بخصوص در مورد نفت در این کشورها شد.

۲. از دیگر عواملی که در هفته اخیر در برابر رشد افسارگسیخته قیمت‌ها مقاومت کرد، اعلام بانک مرکزی آمریکا مبنی بر افزایش نرخ بهره برای مقابله با تورم افسارگسیخته در این کشور بود. وعده‌ای که از مدت‌ها قبل توسط مقامات اقتصادی آمریکا داده شده بود. بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) روز چهارشنبه ۱۴ اردیبهشت، در تلاش برای کنترل تورم که به بالاترین حد خود از ۴۰ سال گذشته رسیده است، افزایش نیم درصدی نرخ بهره را اعلام کرد که نخستین چرخش بزرگ از مه سال ۲۰۰۰ است. امری که منجر به آسیب دیدن رشد اقتصاد جهانی و عدم ورود نقدینگی توسط سرمایه‌گذاران در بازار انرژی خواهد شد. جروم پاول، رئیس خزانه‌داری آمریکا همچنین اعلام کرد که فدرال رزرو هنوز پتانسیل نیم واحد درصد افزایش نرخ بهره را در نشست بعدی دارد.

۳. روسیه که تا پیش از حمله به اوکراین بعنوان بزرگترین صادرکننده گاز به اروپا، با در اختیار داشتن جایگاه دوم عرضه نفت در بازار جهانی و همچنین بعنوان کشور عضو در گروه اوپک پلاس، نقش اساسی در بازار انرژی ایفا می‌کرد با آغاز حمله به خاک اوکراین با بسته‌های تحریمی متعددی بخصوص از سمت اتحادیه اروپا روبه‌رو شده و ولادیمیر پوتین استفاده از انرژی برای مقابله با این اقدامات را در راس برنامه‌های قرار داده است. چیزی حدود ۴۰ درصد از گاز مورد نیاز ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا تا پیش از شروع جنگ بطور مستقیم توسط روسیه تامین میشد. میزان وابستگی برخی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا به گاز روسیه در شکل ۲ نشان داد شده است. در این بین کشورهایایی چون مقدونیه، بوسنی و هرزگوین و مولداوی وابستگی ۱۰۰ درصدی و اقتصاد توسعه‌یافته‌ای چون آلمان وابستگی ۴۹ درصدی به گاز روسیه دارند. شاید بتوان این

روزها بیش از هرکشوری نسبت به اهمیت یکی از فقیرترین کشورهای جهان یعنی مولداوی برای روس‌ها اشاره کرد.

شکل ۲. وابستگی برخی کشورهای اروپایی به گاز روسیه

ایگور ژوکوا، معاون رئیس دفتر ولودیمیر زلنسکی، با اشاره به مواضع یک مقام ارتش روسیه در خصوص تهاجم به منطقه «ترانسنیستریا» در شرق مولداوی، اعلام کرد: احتمال چنین تهاجمی زیاد است. به گزارش «نیوزویک»، رستم مینکایف، معاون فرمانده منطقه نظامی مرکزی روسیه، جمعه گذشته گفته بود که کرملین بنا دارد به عنوان بخشی از استراتژی ایجاد کریدور زمینی به کریمه، که مسکو در سال ۲۰۱۴ آن را ضمیمه خاک روسیه منطقه جدایی طلب «ترانسنیستریا» در شرق مولداوی را از طریق کریدوری زمینی در جنوب اوکراین به شبه جزیره کریمه متصل کند. اظهاراتی که نشان می‌دهد پوتین بدنبال ایجاد دیوار استراتژیک بین خود و اروپاست و عوامل سیاسی اثرگذار بر بازارها از جمله بازار انرژی را افزایش می‌دهد.

شکل ۳. نقشه موقعیت ترانسنیستریا در شرق مولداوی

۴. می توان گفت تحولات تنش روسیه-اوکراین مهم‌ترین عامل در حفظ روند صعودی قیمت‌ها در بازار انرژی، است. اعلام اتحادیه اروپا مبنی بر احتمال تصویب بسته تحریمی ششم علیه روسیه و امتناع اوپک پلاس از افزایش تولید و عرضه در بازار جهانی نیز در خور توجه است. خبرگزاری رویترز روز پنجشنبه ۱۵ اردیبهشت در گزارشی اعلام کرد با اعلام طرح اتحادیه اروپا برای تحریم روسیه از جمله توقف خرید نفت خام از شش ماه دیگر، بازار نفت دستخوش تغییر شد. این اقدام با در نظر گرفتن شرایط خاص برخی کشورهای عضو صورت می‌گیرد. مجارستان به همراه سه کشور دیگر اروپایی، اسلواکی، بلغارستان و جمهوری چک، از اتحادیه اروپا خواسته‌اند که در صورت وضع تحریم‌ها علیه واردات نفت و گاز روسیه به داخل منطقه یورو، این چهار کشور از اعمال آنها معاف شوند. این چهار کشور به شدت به واردات نفت و گاز از روسیه وابسته‌اند. این گزارش می‌گوید گروه اوپک پلاس هم درخواست بازار برای افزایش تولید را رد کرده است. اوپک پلاس در جلسه ۱۵ اردیبهشت خود به این نتیجه رسید که برای ماه در پیش رو، ژوئن، تنها ۴۳۲ هزار بشکه در روز به تولید خود بیفزاید. نباید فراموش کرد که اوپک پلاس در ۲۰۲۱، ۷.۷ میلیون بشکه در روز از تولید خود برای تقویت قیمت نفت کاست. بر اساس این گزارش، تحریم‌های جدید اتحادیه اروپا علیه روسیه که باید به تایید تمامی ۲۷ کشور عضو برسد، قطع تدریجی صادرات نفت از روسیه تا پایان سال ۲۰۲۲ و ممنوعیت فعالیت کشتیرانی و خدمات بیمه مرتبط با صادرات نفت روسیه را دنبال می‌کند. رئیس شرکت انرژی ریستاد به رویترز گفت در صورتی که این طرح به قانون تبدیل شود تابستان امسال، قیمت نفت خام بالاتر هم خواهد رفت. رئیس کمیسیون اروپا درباره دیگر جزئیات بسته ششم روسیه گفته است که افسران بلندپایه ارتش روسیه که در بوچا و ماریوپل به گفته وی "مرتکب جنایات جنگی شده‌اند" تحریم خواهند شد. همچنین قرار است سه بانک بزرگ روسیه از جمله اسپربانک که بزرگترین بانک روسی است از دسترسی به سامانه پیام رسان سوئیفت محروم شوند. این سامانه برای رد و بدل کردن پیام‌هایی که به مبادلات بانکی و مالی سرعت می‌دهد، به کار می‌رود. قطع شدن سه شبکه تلویزیونی بزرگ دولتی روسیه که به گفته رئیس کمیسیون اروپا "دروغ‌های پوتین را تقویت می‌کنند"، بخش دیگری از طرح جدید تحریم‌های روسیه است.